

jaargang 54 | oktober 2026

Kleverig koraalzwammetje (*Calocera viscosa*). Groeit op vermolmde stronken en stammen van naaldbomen. Is een saprofiet (doodhouteter). Foto PvD

Agenda

Zaterdag 3 oktober, vogeltelling Westdijk bij Bunschoten-Spakenburg, bij gemaaltje, 09.00-10.00 uur. Iedereen welkom.

Zaterdagen 3 en 10 oktober plukochtend op kwekerij & boomgaard tegenover Paleis Soestdijk, 11.00-13.00 uur.

Zaterdag 10 oktober, najaarsplantenmarkt Groei & Bloei, Jachthuislaan 68, Soest, 10.00-11.00 uur.

Vrijdag 9 oktober, 'Tekenen in de natuur' in de kwekerij & boomgaard, 10.30-13.00 uur, tegenover Paleis Soestdijk. **Geef je op** op bij tekenen@ivn-eemland.nl.

Woensdag 14 oktober, vergadering coördinatoren werkgroepen IVN Eemland, kinderboerderij De Veenweide, Vedelaarpad 53 Soest, 19.30 uur. **Let op: andere locatie!**

Zaterdag 17 oktober, open dag kwekerij/boomgaard tegenover Paleis Soestdijk, Amsterdamsestraatweg, Baarn, 11.00-16.00 uur. Om 12.00 uur en 14.00 uur rondleiding.

Zaterdag 24 oktober, Nacht van de Nacht. Dit jaar geen organisatie door IVN Eemland, Staatsbosbeheer Lage Vuursche is al volgeboekt. Kijk op www.nachtvandenacht.nl.

Zondag 25 oktober, herfstwandeling speciaal voor kinderen (en hun begeleiders), 14.00-15.30 uur, gebied De Zoom, hoek Berkenlaantje en de Dolderseweg Soest.

Vrijdag 27 november, avond over de 4 uilen van Soest, De Vogelvrienden, Molenstraat 8c (achterzijde bij Van Goyenlaan 149), 20.00 uur. **Geef je op** door een mail te sturen naar uilen@ivn-eemland.nl

Vrijdag 18 december, uilenwandeling rond De Kuil van Drakensteyn, Zevenlindenweg 9 in Lage Vuursche, aanvang 19.30 uur. **Geef je op:** uilen@ivn-eemland.nl

In **groen** eigen activiteiten van IVN Eemland, in **zwart** andere relevante natuuractiviteiten in het gebied van IVN Eemland. Als er niks bij staat is opgeven niet nodig.

Wanneer je als niet-IVN-lid meedoet aan een door IVN Eemland georganiseerde activiteit, ben je niet via IVN Eemland verzekerd en neem je dus voor eigen rekening en risico deel aan die activiteit. Je zult IVN-Eemland niet aansprakelijk stellen voor door jou eventueel geleden schade en je verleent IVN Eemland onvoorwaardelijk vrijwaring. Je zult noch jezelf noch derden tijdens die activiteit in gevaar brengen en je houden aan de aanwijzingen die je door of namens de coördinator van de activiteit worden gegeven.

Plantenmarkt voor je tuin van de toekomst!

Zaterdagmorgen 10 oktober is er weer de duurzame najaarsplantenmarkt van Groei & Bloei.

Zoals gewoonlijk op het erf van Hofstede Eyckendal aan de [Jachthuislaan 68 Soestdijk](#).

Van 10.00 tot 11.00 uur. Duurzaam, want het gaat om hergebruik van planten en materialen.

Naast planten, stekken, zaden, bollen, knollen en boeken ook biologische appels en stoofperen. Deze keer ook een aantal kleine "schone" boompjes en struiken, zaailingen. Dus de kans voor iedereen om meer variatie in je tuin te brengen! Meer bomen zijn ook goed voor de biodiversiteit in je omgeving.

Meerdere groene organisaties presenteren zich. Toegang, koffie en thee en de meeste planten en boompjes zijn gratis.

Met groet, Harm Jan Luth

Herfstwandeling speciaal voor kinderen

Marjan Brouwer

Op zondag 25 oktober 2025 vanaf 14.00 uur houdt IVN Eemland een herfstwandeling speciaal voor kinderen en hun ouders of een andere volwassene.

Startplaats: De Zoom, hoek Berkenlaantje en de Dolderseweg, bij de picknickbank, 14.00-15.30 uur.

Het is herfst. De natuur maakt zich klaar voor de winter. En dan komen de paddenstoelen te voorschijn. Hele grote en hele kleine paddenstoelen in allerlei vormen en kleuren. Vaak ook met bijzondere namen.

In het herfstbos is er dan van alles te zien en te ruiken. De bladeren kleuren van groen naar geel en rood. Eikels vallen van de bomen, je kunt kastanjes vinden en volop beukenootjes.

Tijdens deze wandeling krijgen de kinderen voorrang in het verhaal dat we vertellen. Samen gaan we op zoek naar paddenstoelen en andere mooie bladeren en plantjes.

Tip: neem een spiegelkje mee zodat je ook onder de hoed van de paddenstoel kunt kijken

De wandeling duurt van 14.00 - 15.30 uur

Aanmelden verplicht via de website van IVN Eemland, www.ivn-eemland.nl. Honden kunnen niet mee. Er is beperkte mogelijkheid om de auto te parkeren. Kom dus, als het mogelijk is, met de fiets.

Honingzwammen.

Grassen leren kennen, is dat ooit mogelijk? 2

Piet van Dijk

Zoals beloofd dit keer een bespreking van de onderdelen van gras. Dat is niet altijd even makkelijk, verschillende handboeken en websites geven definities die in detail van elkaar verschillen, best wanhopig makend eigenlijk voor een amateur die zich verdiept in deze moeilijk toegankelijke wereld. Maar we doen een poging.

Elke grassoort (let op, *de russen en de cypergrassen stellen we in deze serie pas later aan de orde*) heeft de volgende onderdelen. Waarom dat interessant is? Omdat al die onderdelen belangrijk kunnen zijn bij de determinatie van de grassoort. En om iedereen te verbazen hoe ingewikkeld en gevarieerd grassen in elkaar zitten.

Aar

Dat is eigenlijk de **bloem** van de grasplant, nodig om zich voort te kunnen planten. Een aartje is strikt genomen geen bloem, maar een **pakketje van bloemen**. Ze planten zich uitsluitend voort door windbestuiving. Eigenlijk is een aartje een soort doosje met schubjes (**kafjes**), waarin kleine bloempjes verstopt zitten.

Pas als het gras gaat bloeien, gaan de kafjes van het aartje open en komt de echte bloem tevoorschijn. De meeldraden hangen aan lange, slappe steeltjes naar buiten om wind te vangen. Na bevruchting wordt het aartje een zaadje, de **graanvrucht** (dus daar komt de tarwekorrel vandaan). Zodra de vrucht rijp is, springt die open om graszaad te verspreiden.

Grote vossenstaart (aarpluimgras).

Straatgras (pluimgras).

Engels raaigras (aargras).

Zoals in de vorige aflevering geschreven maken we onderscheid tussen **aargrassen** (aartje zit rechtstreeks aan de stengel, zoals bij **Engels raaigras**), **aarpluimgrassen** (aartjes aan korte verstakte steeltjes zoals **grote vossenstaart**) en **pluimgrassen** (grassen vormen een pluim, op wijduitstaande takjes, aartjes hebben langere steeltjes, een kerstboomstructuur, zoals **riet**, **straatgras** en **haver**).

Bewimpering

Haartjes rond de **oortjes** (zie bij oortjes).

Hanenpoot.

Blad

Dat is niet zo moeilijk, aan de **stengel** groeien net als aan de meeste andere planten bladeren. Soms bevindt zich in de lengterichting van het blad een bredere zone die afwijkt van kleur, dat is bij **hanenpoot** goed te zien. Glasbladeren kunnen soms een draaiing laten zien, bijvoorbeeld bij **timothee**gras. Het onderste deel van een blad, daar waar die tegen de stengel aangroeit, heet **bladschede** (zie onder). Het bovenste vaak spitse topje heet **vlagblad**.

*Timothee*gras.

Bladrand

Dat is de rand van het blad, duidelijk genoeg. Bij de meeste grassoorten is de bladrand glad, niet behaard. Dat is bijvoorbeeld wel bij oot het geval. Er zijn ook grassoorten waarbij de bladrand niet vlak is, maar wat in elkaar gedrukt.

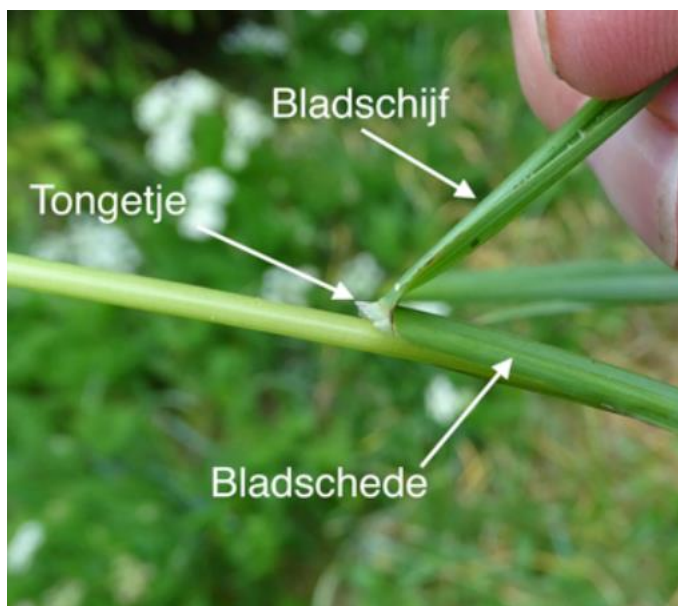
Bladschijf

Dat deel dat loskomt van de stengel, heet de bladschijf.

Bladschede

Dat is al wat ingewikkelder. Het is de naam van het onderste deel van het grasblad dat als een koker om de stengel zit. Het is eigenlijk het eerste deel van het blad. Maar waar precies de schede onderaan begint en bovenaan eindigt, is me niet geheel duidelijk. De beste verklaring is dat het blad daar begint, waar het afbuigt naar buiten. 'Het **verbrede, buisvormige of opgeblazen deel onder aan het blad, dat de stengel omsluit**', aldus wildeplanten.nl

Het is dus eigenlijk een klein gebiedje, het onderste deel van het blad. Het bevat vaak ook oortjes en tongetjes (zie verder) en het alleronderste deel is dus de bladbasis. (De

vraag is waarom dit woord dan nog gebruikt wordt, als alle onderdelen een naam hebben).

De bladschede is vrijwel altijd glad, kaal. Bij sommige grassoorten, zoals de **gestreepte witbol**, is de bladschede dicht behaard. Aan de kleur van de bladschede is soms de soort te herkennen. Zo is bij **Engels raai**gras de laagste bladschede vaak rood en bij de **gestreepte witbol** is de onderste paars-violet gestreept.

Gestreepte witbol.

Wanneer de beide lange zijden van het blad bij de bladschede zich geheel om de stengel vouwen of zelfs over elkaar heen sluiten, noemt met de bladschede **dicht**. Bij een **open** bladschede sluiten die de bladdelen niet over elkaar heen. Dat is onder meer het geval bij de **beemdlangbloem** (ja, gek genoeg heet deze grassoort met -bloem erachter).

Bladbasis

Dat is de plek waar het blad vastzit aan de **stengel**, het is eigenlijk het onderste deel van de **bladschede**. Dat is eigenlijk altijd bij de **knoop (nodus)** aan de stengel. De bladbasis is met andere woorden de aanhechting en absolute bodem van de bladschede.

Bladinsnoering

Bij sommige grassoorten, zoals kamgras, wordt het blad halverwege ingesnoerd (zie foto hiernaast). Alsof er iets in geknepen is.

Fknoop van de geknikte vossenstaart.

Knoop

Knopen zijn verdikkingen in een **stengel**. Meestal glad, soms behaard. Sommige grassoorten kunnen op de knopen **wortelknobbeltjes** vormen, waarin reservevoedsel wordt opgeslagen. Daarmee kan een periode van droogte worden overbrugd. Zie verder bij Tussenschot.

Kamgras.

Oortje

Oortjes zijn uitsteeksels van het blad aan de buitenkant van het blad, aan weerszijden van de voet, het onderste deel van het **blad**.

Dus ook te zien rond het gebied dat we **bladschede** noemen en dus onderdeel van de bladschede. Bij **rietzwenkgras (foto)** zijn die oortjes erg goed zichtbaar, ze omarmen de hele stengel. Andere grassoorten hebben helemaal geen oortjes. Soms bevinden zich ook nog haartjes op die oortjes, dat heet **bewimpering**. Bewimpering zie je vaak bij graansoorten. Soms zijn de oortjes knobbeltjes, zoals bij roodzwenkgras.

Rietzwenkgras.

Tongetje

Dat is een vliesje of een krans haren aan de *binnenkant* van de **bladschede**, dus aan de binnenkant van overgang van **blad** naar **stengel**. Het tongetje van een grasplant is dus dat deel dat om de stengel heen zit waar deze uit de **bladschede** naar buiten komt. Het is meestal een witachtig boordje van verschillende lengte en vorm. Bij **kropaar** is het tongetje wit en duidelijk te zien, andere soorten hebben een heel kort of groenachtig tongetje, zoals **Italiaans raaigras**. En bijvoorbeeld bij **riet** is het tongetje een krans van haren.

Tongetje tussen stengel en blad van de kropaar.

Tongetje van straatgras.

Gewoon reukgras heeft oortjes met haartjes, de wimpers.

Volgende keer: ribben, rhizomen, spruiten, scheuten, stolonen en meer over knopen (tussenschotten).

Vogels tellen aan de Westdijk ook voor kinderen leuk

Hayo Nijenhuis

Hieronder de waarnemingen van vogels bij de plasjes van Vitens op de Westdijk in Spakenburg op zaterdag 5 september 2026, tijdens de telling van 9.00 tot 10.00 uur. Er waren 20 mensen aanwezig, onder wie 3 kinderen. Het was een mooie ochtend, half bewolkt, wind kracht 3, de temperatuur was rond 18°C.

Alexander van Twillert heeft de telling gedaan, hartelijk dank daarvoor!
Jan van Duijvendijk deelde weer koffie en zelfgebakken(!) koekjes, ook hartelijk dank.
Ondergetekende kon niet aanwezig zijn i.v.m. een heerlijke vakantie in het Zwarte Woud.

Deze keer hebben we in totaal 34 vogelsoorten geteld.

Het totaal aantal waargenomen soorten vanaf 2001 is nu 164 en in dit jaar 2026 zijn 73 soorten gezien en/of gehoord.

Sinds de start op 7 juli 2001 van deze ononderbroken maandelijkse tellingen, was dit de 303e keer.

Welkom de volgende keer **op zaterdag 3 oktober 2026 om 9 uur.**

Hieronder de lijst van 5 september:

aalscholver 4, blauwe reiger 3, boerenwaluw 2, buizerd 2, **cetti's zanger** 1, ekster 3, fuut 3, grauwegans 7, grote zilverreiger 2, holenduif 2, houtduif 2, huiswaluw 4, kauw 1, kievit 2, kleine mantelmeeuw 2, knobbelzwaan 1, kokmeeuw 2, **pontische meeuw** 1, kuifeend 1, meerkoet 4, putter 1, rietgors 1, slobend 1, spreeuw 1, **tapuit** 1, torenvalk 3, waterhoen 2, **waterral** 1, watersnip 2, wilde eend 4, wintertaling 1, **wulp** 2, zwarte kraai 1.

*Zwarte kraai.
Foto Alexander
van Twillert*

vriendelijke groet,
Hayo Nijenhuis
coördinator IVN
Natuurwerkgroep
Bunschoten
tel. 06 1949 9979

Wist je dit over paddenstoelen?

Piet van Dijk

Het is weer paddenstoelentijd! Hieronder een serie interessante weetjes over paddenstoelen, mede opgepikt tijdens een wandeling met [De Paddenstoelenman](#) in Apeldoorn. De moeite waard om eens met hem mee te lopen!

- Paddenstoelen die planten en bomen afbreken, **parasieten** geheten, of als de boom/plant dood is **saprofieten**, maken de **hemicellulose** week. Hemicellulose is een belangrijke component van de celwand. Een derde soort paddenstoel is de **symbiont**, die samenwerkt met planten en bomen.

Elfenbankje. Turkeytail, kalkoenstaart, omdat de paddenstoel erg lijkt op de staart van een mannetjeskalkoen.

- Paddenstoelen nemen veel water op. Bij sommige soorten zit er geen rem op de groei, zoals bij **russula's**. De randen van de hoed gaan dan rechtop staan, waardoor het centrum van de paddenstoel (de umbo, genoemd naar de knop op een Romeins schild), in een kuiltje komt te liggen.
- In het algemeen geldt: als de paddenstoel niet pittig of vies smaakt, is die niet eetbaar. Een ezelsbruggetje bij **amanieten** is: **ammenooitniet**. Dus meestal niet eten. De **parelamaniet** is wel eetbaar, maar de zeer daarop gelijkende **panteramaniet** is giftig! Boleten zijn vrijwel altijd eetbaar. Het ezelsbruggetje hierbij is: **bol-eet**.
- Een schimmel groeit dieper onder de grond en kan daardoor aan bomen en planten water en nutriënten geven waar die zelf niet altijd bij kan.
- **Elfenbankje** heet in het Engels Turkey tail mushroom. De vorm van de paddenstoel lijkt sterk op de staart van een volwassen mannelijke kalkoen. Je kunt er thee van trekken die

immunomodulerend (dat is goed voor je afweersysteem) is **en antitumoraal**. Neem er niet te veel van, dan word je misselijk.

- Er zijn meerdere paddenstoelen die lijken op het gewoon elfenbankje, zoals de **grijze buisjeszwam**, **waaierkorstzwam**, **paarse dennenzwam** en **ruig elfenbankje**. Deze soorten lijken qua vorm en groeipatroon sterk op elkaar. Een onderscheidend kenmerk van een vers oogstrijpe gewoon elfenbankje is dat het witte poriën (kleine gaatjes) onder de hoed heeft.

Panteramaniet.

- Als je een **aardappelbovist** doorsnijdt, kun je er goed je lakschoenen mee poetsen.
- Met een aantal paddenstoelen, zoals **dennenvoetzwam**, kun je je kleding kleuren. Zie hiervoor www.mushroomcolouratlas.com.
- Sommige paddenstoelen kunnen heel goed vervuilde stoffen uit vervuilde grond opnemen, zoals **arsenicum**. Eet dus nooit paddenstoelen in de buurt van een bedrijventerrein.
- **Zwavelkopjes** lichten heel mooi groen-blauw op als je er met UV-licht op schijnt.
- De **heksenkring** komt voort uit verhaal, dat paddenstoelen uit de grond komen als heksen met elkaar dansen. Wie in een heksenkring stapt, verdwijnt. Om weer tevoorschijn te komen, moeten anderen om de heksenkring heen dansen.
- De wetenschap van de paddenstoelenbestudering heet **mycologie**, maar vroeger heette dat nog **mycetologie**. De Franse arts en mycoloog Jean-Jacques Paulet (1740-1826) schreef in 1808 omschreef een paddenstoel als 'een lichaam van slijmige, weke, vlezige en taaie, kurkachtige of wollen substantie, met een speciale paddenstoelenreuk

en paddenstoelensmaakt, dat niet van plaats verandert en ongevoelig is'. Het waren vooral zijn werken over mycologie die hem grote faam bezorgden, met name zijn *Complete Treatise on Fungi* (1775), dat wordt beschouwd als een van de fundamentele werken op het gebied van schimmels.

- Paddenstoelen worden nergens genoemd in de Bijbel. Toch stelt een Engelstalige christelijke website, fraai bedacht: „Paddenstoelen, met hun plotselinge verschijning na regen en hun netwerk van ondergrondse verbindingen, kunnen symbool staan voor de verborgen werking van Gods genade in ons leven. Net zoals paddenstoelen schijnbaar uit het niets tevoorschijn komen, kunnen Gods zegeningen onverwacht manifest worden in onze spirituele reis.”
- Paddenstoelen **worden gegeten** door hazen, herten, reeën, wilde zwijnen, muizen, slakken, egels, eekhoorns, marters en talloze insecten. Veel vliegensoorten leggen hun eitjes in paddenstoelen. Sommige soorten weren zich tegen dieren door **blauwzuurgas** af te scheiden, zoals enkele **trechterzwammen** en de **weidekringzwam**. Wilde zwijnen zijn gek op **truffels**. Ze worden gelokt door geurstoffen. De sporen van een aantal soorten paddenstoelen kunnen pas kiemen wanneer ze eerst het darmkanaal van zoogdieren zijn gepasseerd!

Een nog jonge parasolzwam, die uiteindelijk uitgroeit tot een grote platte schotel.

- Aaskevers die paddenstoelen aanvreten nemen sporen mee aan hun pootjes en zorgen zo voor verspreiding. Dat gebeurt bijvoorbeeld bij de **inktvishzwam** en de **grote stinkzwam**. De **platte tonderzwam** heeft opvallende tepelgallen aan de onderkant van zijn hoed. De **tepelgalvlieg** legt haar eieren alleen maar in deze houtzwam. Aan de onderkant zie je dan tepelvormige uitvliegkanaaltjes.
- **Saprofieten** zijn de vuilnismannen van het bos. Voorbeelden: **parasolzwam**, **hertenzwam**, **champignon**, **zwavelkopje**, **trechterzwammen** en **schijnridderzwammen**.

- Parasieten zijn de vijanden, die levende organismes doden zoals de **honingzwam**, **enkele bundelzwammen** en **porseleinzwam**.
- **Symbionten** of **mycorrhiza** zijn vrienden van planten en bomen. Ze voeden elkaar wederzijds. **Amanieten**, **gordijnzwammen**, **ridderzwammen**, **russula's**, **melkzwammen**, **slijmkoppen**, **truffels** en **cantharellen** leven in symbiose met bomen.
- Maar er zijn ook zwammen met dubbele functies. De **zwavelzwam** (bijnaam boskip, smaakt naar kippenvlees) is een saprotrofe én parasitaire paddenstoel. Als saprofyt helpt de zwavelzwam bij de afbraak van dood hout, waardoor het bijdraagt aan de natuurlijke kringloop en bodemverrijking. Als parasiet tast het ook levend hout aan, wat soms leidt tot **witrot** in bomen.
- De bodem is belangrijk voor de paddenstoelendeterminatie. Soorten als de **satansboleet**, de **putsteelmelkzwam** en de **regenboogrussula** hebben een voorkeur voor kalkrijke bodems met een basis tot neutrale pH-waarde. Op zurige bodems groeit bijvoorbeeld de **kastanjeboleet** en de **gele aardappelbovist**. Daarentegen zijn andere soorten op alle bodemtypen te vinden zoals eekhoorntjesbrood.

De zwavelzwam heet ook wel boskip, het vruchtvlees doet sterk denken aan kippenvlees.

Einde broedseizoen 2026 en plannen voor 2027

In deze nieuwsbrief staat voor enkele, die de nieuwsbrief lezen, bekend materiaal. Dit doe ik voornamelijk voor de leden die nieuw zijn. Ben je nieuwsgierig, lees alles.

Peter van Lint heeft voor de werkgroep subsidies aangevraagd. De werkgroep heeft behoefte aan goed gereedschap. Van de Vogelbescherming (Nico de Haan Vogelfonds) heeft de werkgroep de subsidie ontvangen. Hiervan heb ik 1 waadpak gekocht, 2 snoeischaren en een zaag. Er is nog geld over.

De leden die zich aansluiten bij de IJsvogelwerkgroep en de zorg dragen over 1 of meer broedplaatsen, krijgen het gereedschap per seizoen in bruikleen.

Biezenveld

Wand vlak gemaakt. Foto Paul Sevink

In het Biezenveld is in 2026 drie maal gebroed. Dat is een verrassing omdat er in het eerste jaar waarin ik de wand maakte, maar één keer gebroed is. Mooi dat de

IJsvogels de gekozen broedplek kennelijk aangenaam vinden. Het is mij bij het monitoren wel

opgevallen dat de nestgang gevuld begint te raken met boomwortels waardoor de gang kleiner in omvang wordt. Daarom speel ik met de gedachte om de wand te voorzien van een houten voorwand en gebruik te maken van een kunstnest en gang. Het voordeel is dat de wand minder onderhoud nodig heeft, langer meegaat en de Jonge vogels geringd kunnen worden.

De stand:

1^e broedsel 7 eieren

25 maart 1^e ei Biezenveld

31 maart 7^e ei het broeden is begonnen

Week 17, eieren komen uit

Week 20 uitvliegen van de jonge IJsvogels

2^e broedsel 7 eieren

25 mei 1^e ei Biezenveld

31 mei 7 eieren

19 juni ongeveer komen de eieren uit

14 juli ongeveer vliegen de jongen uit.

3^e broedsel 6 eieren

20 juli 1^e ei Biezenveld

25 juli 6^e ei. Op 26 juli gecontroleerd in de middag. Het blijven dus 6 eieren

15 augustus, jongen gezien met de endoscoop, ongeveer 4 dagen oud.

Week 36, uitvliegen jongen

Endoscoopfoto. Jongen ongeveer 4 dagen oud. Foto Paul Sevink.

Jachthuislaan

Wand is toe aan een opknopbeurt. Het gele zand is te los. Foto Paul Sevink

1^e broedsel

25 maart 1^e ei Biezenveld

31 maart 7^e ei het broeden is begonnen

Week 17, eieren komen uit

Week 20 uitvliegen van de jonge IJsvogels

Het is bij 1 broedsel gebleven. Waarom nu 1 broedsel en niet meer dan in 2025. Doordat de waterstand afhankelijk is van regen, was er snel een daling van de waterstand. Hierdoor kwam de wand droog te staan. De broedwand wordt dan ook droger waardoor deze afbrokkelde. Samen met Peter (lid werkgroep) ervoor gekozen om er een houten plaat voor te plaatsen. Het broeden ging door, geen verstoring. Door het blijven zakken van het waterpeil ben ik blijven afgraven en heb er geen erg in gehad dat de houten plaat hierdoor naar voren zou kunnen hellen. En dat is wat er gebeurde. De houten plaat stond bij één van mijn controle bezoeken aan de bovenzijde 30 cm. naar voren. Ik heb de houten wand weggehaald in de hoop dat de IJsvogels toch zouden gaan broeden, en dat is uitgebleven.

Mijn idee voor verbetering ga ik voorleggen aan de eigenaren van de poel.

De Wiek

Geen Broedsel van de IJsvogels.

Raster is geleverd door de gemeente Soest Via Steven Blaauw. Foto Paul Sevink.

Er is ooit een berg zand aangebracht t.b.v. de IJsvogels. Echter nooit in gebroed. In overleg met Steven Blaauw heeft de werkgroep de wand in beheer gekregen. We zijn begonnen met het vervangen van het raster omdat er een wandelroute langs de wand ligt.

De wand was aan de zijde van het water in slechte staat. De IJsvogel zou er kunnen graven, maar door de grilligheid van de wand zouden predatoren hun slag kunnen slaan. Daar kan wat aan gedaan worden. Zie onderstaande foto.

De wand vlak gemaakt. Foto Paul Sevink.

Er moet nog meer grond voor de wand in het water weg gegraven worden wat door de aanwezigheid van de Grote Lisdodde niet meevalt. Er zijn door IJsvogels wel gangen gegraven, maar er is nooit een nestkamer gegraven. Door de vegetatie bleek er veel wortelgroei te zijn waar de IJsvogels last van hebben.

Helaas is hier door de hete zomer ook een verlaging geweest van het waterpeil. Niet veel, maar de wand stond bij een controle niet meer in het water. Hierdoor kunnen andere dieren bij de wand komen waarvoor wij geen nestgelegenheid maken. Er waren grote gaten gegraven, waarschijnlijk door een Das.

Het idee is de wand ook te voorzien van een houten wand en een kunstnest. Door de houten wand kan er verder uitgegraven worden in het water waardoor de wand langer in het water staat en niet uitdroogt.

Nieuwe locatie voor de werkgroep

Luchtfoto van een nieuwe locatie. (Foto Paul Sevink)

Een nieuwe locatie voor de IJsvogelwerkgroep waar IJsvogels ongestoord kunnen broeden. Er is alleen toegang mogelijk via een hek met sleutel, en laat ik die sleutel in mijn bezit hebben. Hier zie ik graag een houten wand met daarachter een kunstnest.

De poel is goed gevuld en er staan bomen en struiken langs de poel. Er staat veel riet in wat weggehaald moet worden. Met Steven Blaauw ga ik in overleg over de aanpak. Wie gaat wat doen?

Locatie Hoogland

Op de locatie Golfbaan Hoogland Amersfoort zijn twee IJsvogelbroedwanden gemaakt. In de wanden is nooit gebroed. De werkgroep mag hier ook aan de gang. Ik ben er niet aan toegekomen om dit van de grond te laten komen, maar ga er in de komende tijd wel over spreken met onze contactpersoon.

Op de plattegrond van golfbaan zijn diverse poelen zichtbaar. Bij alle poelen is een Teebox (afslagplaats) aanwezig. Dit kan de IJsvogels doen besluiten een rustiger broedplek te zoeken. De golfbaan is misschien niet een plek en kan er gekeken worden naar een plek buiten de golfbaan.

Oproep

Ben je lid van het IVN, goed ter been en niet bang om met een waadpak het water in te gaan, meld je dan aan bij de werkgroep. De kennis breng ik je bij. Ben je in het veld en zie je een IJsvogel, laat het mij alsjeblieft weten via een mail aan de werkgroep. In het ieder geval als het broedseizoen eraan komt, want nesten monitoren doen wij niet alleen bij wanden die door de groep gemaakt zijn. Misschien tot snel bij een broedlocatie. ijsvogels@ivn-eemland.nl.

Schacht met kunstnest. Foto Paul Sevink

Kunstnest met jongen. Foto Paul Sevink

Ringen van een jonge IJsvogel. Foto Peter v Lint

Kort na het ringen. Foto Joris, T&H

Dit nest heb ik in beheer voor Jelle Harder met een andere vrijwilliger en ligt niet in het gebied Eemland.